

Aktsomhetsvurderinger 2024

Innhold

Om Mathias Bjørge	3
SELSKAPSSTRUKTUR.....	3
RAPPORTERING.....	3
Metode og forankring.....	4
ETISKE RETNINGSLINJER OG INSTRUKS FOR AKTSOMHETSVURDERINGER.....	4
REGULATORISK	4
METODE FOR KATEGORISERING, RISIKOANALYSE OG EVALUERING AV LEVERANDØRER.....	5
Risikovurderinger i egen virksomhet	7
Risikovurdering i leverandørkjeden og leverandørvurderinger	7
RISIKO I DE FORSKJELLIGE LEVERANDØRKATEGORIER	8
INNFLYTELSE	9
BRANSJEKODER OG RISIKO	9
LAND OG RISIKO	10
Funn, Tiltak og gjenoppretting av negativ påvirkning	10
FUNN	10
TILTAK	11
GJENOPPRETTING AV NEGATIV PÅVIRKNING	11
Kommunikasjon av håndtering av skade/negativ påvirkning	11

Mathias Bjørge AS

Mathias Bjørge Holding er et holdingselskap som eier Mathias Bjørge AS.

Mathias Bjørge AS er et videreforedlingsselskap av fiskeriprodukter; hvitfisk og skalldyr.

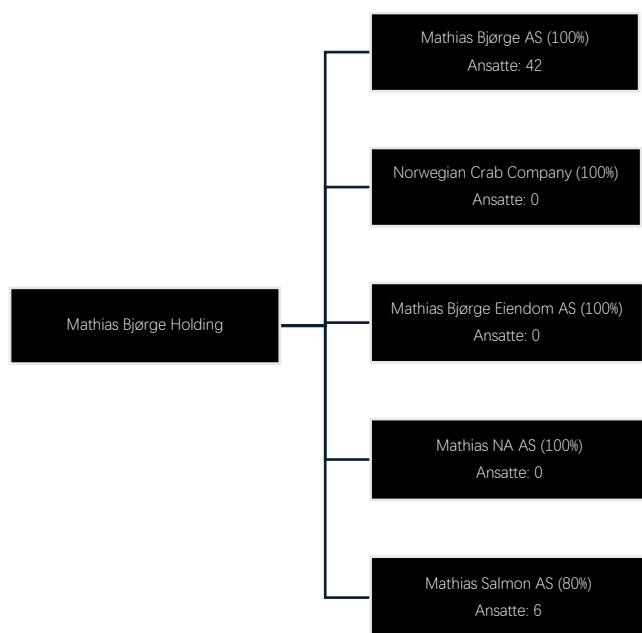
Videreforedling av laks i ny fabrikk vil starte høsten 2025.

Vi er et familieeid selskap stiftet i 1962, med hjerte rett ved Norges dypeste fjorder på Vestlandet.

Vi kjøper håndselektert villfisket og oppdrettet fiskerivarer av den beste kvalitet, og videreforedler i vår egen fabrikk på Ellingsøy. Våre produkter består av både ferske og fryste råvarer, saltet og tørket, og spiseklare skalldyrprodukter

SELSKAPSSTRUKTUR

Mathias Bjørge Holding eier fire datterselskaper, hvorav to av de har drift. Morselskapet er ikke omfattet åpenhetsloven, og av datterselskapene er det kun Mathias Bjørge AS som har krav om redegjørelse i 2024.

RAPPORTERING

Denne rapporten omhandler Mathias Bjørge AS, forpliktelsene som følger av åpenhetsloven gjelder ovennevnte selskaps egne aktiviteter. Virksomheten har 26 ansatte, hvorav 10 er i administrasjon og ledelse.

Rapporten gjelder for perioden 1.1.24 – 31.12.24. Rapporten omfatter alle innkjøp over 500 000 NOK som utgjør 93,3% av selskapets totale innkjøp i perioden.

Formålet med denne rapporten er å redegjøre for hvordan Mathias Bjørge AS oppfyller forpliktelsene i henhold til lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ("åpenhetsloven"). Dersom det gjøres

vesentlige endringer i Mathias Bjørge AS risikovurderinger i løpet av året, vil dette oppdateres på virksomhetens nettsider.

Hovedformålet med åpenhetsloven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. I tillegg sikrer åpenhetsloven allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår.

OPERASJONSLAND

Mathias Bjørge AS drift er i Norge, og hovedadministrasjonen sitter i Norge, samt en salgsdirektør i USA.

Metode og forankring

Det har blitt gjennomført aktsomhetsvurderinger i 5 trinn:

1. Utarbeidelse og forankring av etiske retningslinjer, samt utarbeidelse av interne prosedyrer for aktsomhetsvurderinger i selskapene.
2. Risikovurdering i egen virksomhet.
3. Risikovurdering i leverandørkjeden og leverandørvurderinger.
4. Implementering av eventuelle nødvendige tiltak, herunder evaluering av tiltak.
5. Eventuelt iverksette gjenoppretting og utbedring i den grad det er nødvendig.

Aktsomhetsvurderingene er utarbeidet ved bruk av OECD sin veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv (04/2019).

ETISKE RETNINGSLINJER OG INSTRUKS FOR AKTSOMHETSVURDERINGER

Aktsomhetsvurderinger og arbeidet med å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er forankret i selskapet igjennom etiske retningslinjer, som skal ligge til grunn for egne og samarbeidspartneres etiske arbeidsmetodikk og holdninger. Alle nye kontraktsfestede samarbeidspartnere vil få oversendt våre etiske retningslinjer COC sammen med kontrakt og skal godta at deres praksis er i henhold til selskapenes etiske retningslinjer ved inngåelse av rammeavtale. Ref. Påse og informasjonsplikten

REGULATORISK

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022, med krav om første offisielle rapportering innen 30. juni 2023. Åpenhetsloven krever at virksomheter av en viss størrelse iverksetter en aktsomhetsvurderingsprosess der alle aktiviteter i verdikjeden skal vurderes, og enhver negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold skal vurderes og håndteres i den grad det lar seg gjennomføre.

Mathias Bjørge AS publiserer rapport for året 2024.

Innleie av arbeidskraft – Arbeidsmiljøloven §14

I Norge er alle bedrifter med innleid arbeidskraft underlagt nytt regelverk hvor det er krav til innsyn og opplysningsplikt på blant annet lønnsvilkår og sosiale goder. Det skal være transparens i organisasjonen for å redusere risiko for sosial dumping. Det nye regelverket reduserer risiko ved bruk av innleid arbeidskraft og bruk av engasjement. Mathias Bjørge AS har ingen innleide ressurser, utenom personer mellom 15–18 år som har feriejobb.

Bærekrafts rapportering – CSRD og EU taksonomien

26.februar 2025 lanserte EU kommisjonen en utsettelse av CSRD implementeringen og rapportering ihht ESRS rammeverket med 2 år for mellomstore og mindre selskaper. Årsaken til utsettelsen er et forslag til EU parlamentet om en lettelse i rapporteringskravene for mellomstore og mindre selskaper. Norge følger EU sitt regelverk og har innført kravene til bærekrafts rapportering i regnskapslovens §2-4.

METODE FOR KATEGORISERING, RISIKOANALYSE OG EVALUERING AV LEVERANDØRER

Begrensninger og grovsortering

Vi har utført en risikovurdering av leverandører for å få en oversikt over leverandørkjeden, og vurdere om det foreligger behov for å gjennomføre tiltak for å redusere risiko, herunder forbygge, stanse eller begrense negative konsekvenser på menneskerettigheter som konsernet har forårsaket, bidratt til eller er direkte knyttet til.

Alle leverandører av betydning for selskapene, hvor påvirkning vil være mulig er med i første vurdering, her vurdert til innkjøp over 500 000 NOK, som utgjør over 93% av alle innkjøp.

Leverandører blir deretter grovsortert i 2 kategorier, lav risiko, middels/høy risiko.

Vurderingskriterier i første grovsortering er basert på høyrisikolisten til direktoratet for forvaltning og økonomistyring og konsernets egen kjennskap til leverandørene og risiko.¹

Matrise for grovanalyse av leverandører

Risiko	Tiltak	Risikokategorisering
Gr 1: Lav risiko	Ingen vurdering nødvendig	Forsikringsselskaper, pensjon, banker, NGO'er
Gr 2: Middels/høy risiko	Inngår i leverandøranalyse	Høyrisiko produktkategorier ihht DFØ som inngår i vår verdikjede: - o Arbeidstøy - o IKT – Elektronikk - o Bygg og anleggsmaterialer(stål) - o Kjemikalier (diesel, vaskemidler, smøremidler, produksjon av plast, andre innsatsfaktorer) - o Kontorrekvisita - o Mat og drikke - o Biler og andre kjøretøy

¹ <https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>

Utvidet kildesøk

Vi har deretter gjort en analyse av leverandører i gruppe 2 med et utvidet søk, hvor leverandørene blir risikovurdert ut fra flere kilder:

Kilde	Type informasjon	Område
<i>Leverandørens nettside</i>	- o Rapport åpenhetsloven - o Bærekrafts rapporter - o Sertifiseringer - o Hovedkontor og opprinnelsesland av konsern/selskap	Systematisk Internkontroll styring
<i>Proff.no</i>	o Omsetning (innflytelse: kjøp mot omsetning, resultat), organisasjonsstruktur, land og NACE kode	Økonomisk informasjon om selskapet
<i>EBRD liste</i>	o NACE kode rating	Miljø og menneskerettigheter
<i>ITUC rating</i>	o Informasjon om operasjonsland og rating av disse.	Menneskerettigheter
<i>OECD watch</i>	o Tidligere og pågående saker	Brudd på OECD guidelines for ansvarlig business conduct
<i>Google søk</i>	o Søk på bedriften, hendelser og saker i media	Korrupsjon, HMS
<i>Forbrukertilsynet</i>	o Bøter- pålegg	Brudd på åpenhetsloven
<i>BHRRC</i>	o Pågående og tidligere saker/klager registrert på selskaper, saker fra media.	Menneskerettigheter

Leverandører blir deretter evaluert i 1 av 5 kategorier basert på mulighet for innflytelse, i henhold til innflytelsesmatrisen som ligger under kapittel funn i verdikjeden.

Risikoreduserende funn under kildesøk

Norske leverandører med tredjepartssertifiseringer og/eller som har utarbeidet en bærekraftsrapport, vurderes til lav risiko i denne vurderingen, ettersom de kan demonstrere systematisk arbeid med kvalitetssikring i virksomheten, noe som øker sannsynligheten for overholdelse av nasjonale og internasjonale forskrifter. Bærekraftsrapporter som er utarbeidet i henhold til GRI-rammeverket, CSRD eller lignende, må også rapportere om sosiale praksis og anstendige arbeidsforhold, og virksomheten må i denne sammenheng arbeide systematisk for å redusere negativ påvirkning.

Virksomheter som har rapportert på åpenhetsloven og viser til at de jobber med sin verdikjede får også redusert risiko.

Funn fra risikoanalysen i følgende kategorier skal evalueres og tiltak vurderes:

- o Leverandører med høy risiko og lav innflytelse substitusjons vurderes og eventuelt andre kriterier som er viktig for Mathias Bjørge AS legges til grunn for videre arbeid mot leverandøren.
- o Leverandører med Høy risiko og middels til høy innflytelse kan kontaktes for å innhente mer informasjon og arbeid med verdikjeden for øvrig.

Risikovurderinger i egen virksomhet

Mathias Bjørge AS er 3.parts godkjent av mattilsynet som gjennomgår rutiner for internkontroll og systematisk kvalitetsstyringsarbeid. I tillegg er vi 3.parts godkjent i henhold til standardene Global Gap CoC og ASC CoC.

HMS risiko i næringen generelt og i selskapet er vurdert til lav. I Mathias Bjørge AS har vi hatt ingen hendelser med fraværsskader på personell i 2024.

HMS hendelser med fraværsskade er en KPI vil bli fulgt tett opp og måles i selskapet på regulær basis når bedriften tar i bruk EQS ila 2025. Tiltak vil bli håndtert for hver enkelt hendelse.

Høsten 2025 vil bedriften danne AMU ettersom vi blir flere ansatte og vil overstige 30 stk, AMU vil derfor komme inn som lovkrav.

Vi har en balansert andel kvinner, og alle har rett til å organisere seg, med lønn satt ut fra rolle uavhengig av kjønn eller andre karakteristikk.

Bedriften vil ila 2025 sikte på å bli SMETA godkjent og har hatt første revisjon, venter på resultat.

Samlet risiko er satt til lav i intern risikovurdering.

Områder innen sosial bærekraft som ligger til grunn for interne risikovurderinger

- Mangfold og likestilling
- Ansettelsesforhold
- Menneskerettigheter
- Eget arbeid med aktsomhetsvurderinger og innkjøpspraksis
- HMS
- Etikk og integritet
- Ytre Miljø og Klima

Risikovurdering i leverandørkjeden og leverandørvurderinger

I 2024 hadde Mathias Bjørge AS 278 leverandører totalt. I denne aktsomhetsanalysen har vi vurdert alle leverandører i 2024 på over 500 000,- NOK i innkjøp. Det er totalt 54 leverandører som kommer over innkjøpsgrensen. Det utgjør 93,3% av alle innkjøp.

40 av 54 leverandører ble definert i risikogruppe 2 og kvalifiserte til videre risikoanalyse.

85% er norske leverandører, hvorav 79% er omfattet av åpenhetsloven, derav 88% av de har gjennomført egne redegjørelser.

RISIKO I DE FORSKJELLIGE LEVERANDØRKATEGORIER

Figurene under viser innkjøp per aktivitet i 2024 og en sortering av våre leverandører innenfor DFØ sin høyriskoliste for anskaffelser.

Grafen viser at hovedtyngden av våre leverandører ikke faller inn under DFØ sine høyriskokategorier.

Fiskemottak og videreforedling

Vår hovedtyngde leverandører (64,4%) er Norske fiskeribedrifter, som fisker, mottar og videreforedler fisk til videre salg. Selv om bransjen ikke er angitt på høyriskolisten, så er det kjent at det har vært en del brudd på anstendige arbeidsforhold, da spesielt i hvitfisk næringen på fiskeforedlingsfabrikker i Norge – vi har derfor valgt å ta de inn i risikogruppe 2 for videre analyse. Det skal likevel nevnes at råstoff fra norske fiskere eller fiskebruk har i gjennomsnitt svært gode vilkår for arbeidere, og er strengt regulert i norsk arbeidsmiljølov.

Tradere

Tradere har i første ledd liten risiko, men i verdikjeden kjøper de tjenester fra fiskemottak og videreforedling med risiko i verdikjeden som nevnt i avsnitt over. Tradere bruker speditører hvor de sannsynligvis har lav påvirkningsmulighet selv. De fleste tradere er også 3.parts sertifiserte, og har en internkontroll system med rutiner til systematisk gjennomgang. De har ofte kunder med strenge krav til innhenting av informasjon om råstoff.

Speditører

Speditører er ikke en risikoutsatt bransje i første ledd, men har ofte mange underleverandører som transporterer i flere land; sjø og lastebiltransport, hvor lastebil transport er særlig kjent for hviletidsbrudd og arbeidstidsbestemmelser, samt lønnsbetingelser.

De fleste speditører er store virksomheter som er underlagt åpenhetsloven og har begynt kartlegging og redusere risiko i sin verdikjede.

Oppdrettere

Fiskeoppdrettere med hovedvirksomhet i Norge er underlagt norsk arbeidsmiljølov og har tariffier ihht havbruksoverenskomsten.

Bransjen er gjennomregulert og har lav risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I tillegg er alle oppdrettere 3.parts sertifiserte ihht flere standarder med egne kapitler og sjekklister innenfor sosiale forhold.

Risiko for oppdrettsleverandører er lav.

Flere av de større oppdretterne har operasjoner og drift i andre land, gjerne Chile, Canada og Skottland, som alle har god rating på arbeidsvilkår.

Emballasje

Emballasjeproduksjon kan ha høy risiko i råstoff uthentingsfasen, hvor papir(treverk), råstoff utvinning ligger på DFØs høyrisikoliste. Emballasjeleverandørene hos Mathias Bjørge AS er 3.parts sertifiserte og produserer i Norge, i tillegg til at det er store organisasjoner som jobber godt med verdikjedianalyser og for å ta ned risiko.

Utstysprodusenter

Vi har noen større utstysprodusenter hvor vi kjøper inn utstyr, trucker og maskiner til fabrikk.

Alle er norske selskaper, underlagt åpenhetsloven, med lav risiko, eller mindre lokale leverandører med få ansatte som vi har god kjennskap til.

INNFLYTELSE

Innflytelsesmatrisen under viser kategorisering etter risikovurdering, og vurdering av behov for tiltak basert på risiko mot selskapets innflytelsesmulighet på leverandøren. Våre leverandører er relativt store i omsetning (tradere og fiskebruk) mot våre innkjøp som gir oss lav til middels innflytelse leverandørkjeden.

INNFLYTELSESMATRISSE

		TILTAK		LEVERANDØRER		
INNFLYTELSE	Lav		1. Lav Risiko 1a. Middels risiko/lav til middels innflytelse	Ikke behov for tiltak. Vurdere om det er nødvendig med overvåkning	14 21	
	Middels		2. Middels risiko/Middels til høy innflytelse	Leverandør under utvikling og blir overvåket.	0	
	Høy		3. Høy risiko/ Middels til høy innflytelse	Det er gjort funn i utvidet søk og må hentes inn mer informasjon om leverandørens verdikjede, for å validere risiko.	1	
		Lav	Middels	Høy	4. Høy risiko/ Lav innflytelse	Det er gjort funn i utvidet undersøkelser på leverandøren. Vi har lite innflytelse og mp vurdere om leverandøren er kritisk for verdikjeden eller om det fins substitutter.
		RISIKO				

BRANSJEKODER OG RISIKO

I årets vurdering har vi også sett om det er en sammenheng mellom NACE koder og risiko. Her kan vi ikke finne en signifikant sammenheng, basert på våre vurderinger. Selv om det kan være en god veiledning på risiko, fant vi avvik i andre søk og NACE kode vurdering i EBRD listen (European Bank for reconstruction and development).

Risiko basert på NACE kode(EBRD liste)		Overvåke	Evaluerer	% Overvåke og evaluere	% Evaluerer
Lav	15	5	2	46,7 %	13 %
Middels	19	9	0	47,4 %	0 %
Høy	6	2	1	50,0 %	17 %

LAND OG RISIKO

85% av Mathias Bjørge AS leverandører er norske i første ledd. Skandinaviske og vest-europeiske land er ihht ITUC (international trade union confederation) rangering de beste i verden på menneskerettigheter og ansvarlig forretningsskikk.²

Ved å velge Europeiske og skandinaviske leverandører kan man være tryggere på at man har valgt ansvarlig.

HQ Land (1.tier)	Antall	ITUC rangering	Underlagt åpenhetsloven	Underlagt krav, ikke rapportert
Norge	34	1	79 %	12 %
Danmark	1	1		
Island	2	1		
Mexico	1	4		
USA	2	4		
Gj.snitt ITUC rangering av leverandørland	40	1,22		
Norske leverandører			85 %	
Leverandører med ITUC 1			93 %	

Funn, tiltak og gjenoppretting av negativ påvirkning

FUNN

Vi har så langt i våre aktsomhetsvurderinger ikke funnet noen forhold eller negativ innvirkning på menneskerettighetene i vår leverandørkjede. Noen leverandører som er vurdert til å ha en risiko er fortsatt under kartlegging og evaluering.

Mathias Bjørge AS har mange leverandører, med høy omsetning og lav til middels innflytelse. På grunn av dette vil vi, kunne få utfordring med å gå i dialog med leverandører for å finne en løsning. For å produsere er vi avhengige av å ha flere råstoff tilbydere grunnet stor volatilitet i tilgang og dermed for å spre risiko. En evaluering av leverandøren ved eventuelle funn og risiko vil dermed bli tillagt viktighet med bakgrunn i råstoff tilgang og risiko, og muligheter for substitusjon.

Det er i årets rapport gjort grundige risikovurderinger og kildesøk av alle leverandører og kommet fram til at følgende leverandører skal evalueres for behov for tiltak:

Nr	Tiltak	Nye risikovurderinger og utvidet søk 2025
Ingen tiltak er nødvendig		

² <https://www.ituc-csi.org/global-rights-index>

TILTAK

Vi har ikke funnet leverandører som må evalueres om det er behov for videre tiltak der vi ser at det kan være en forhøyet risiko i verdikjeden.

Det er videre i risikovurderingen funnet 19 leverandører som skal vurderes med utvidet søk til neste evaluering for 2025. Bakgrunn for tiltaket kan være avvik i rapporter på åpenhetsloven eller funn i søk som ikke er store nok til å iverksette en videre evaluering av leverandøren.

Bakgrunn for årsak til leverandører som må tas inn til evaluering kan være mer graverende funn i databaser eller andre nettsøk og medieoppslag, eventuelt mangel på informasjon om virksomheten i sin helhet, hvor virksomheten gjerne er utenlandsk og bransje og land risiko anses som middels til høy.

GJENOPPRETTING AV NEGATIV PÅVIRKNING

Det har i 2024 ikke kommet inn noen henvendelser eller rapporteringer fra verdikjeden på skader eller andre hendelser med negativ påvirkning på sosial bærekraft.

Virksomheten har ikke avdekket tilfeller som krever gjenoppretting i rapporteringsåret.

Kommunikasjon av håndtering av skade/ negativ påvirkning

Denne rapporten blir offentliggjort på hjemmesiden til Mathias Bjørge AS.

Klagemekanismer og rapporteringer

Det er implementert rutiner hvor alle ansatte kan klage anonymt eller varsle ved oppdagelse av kritikkverdige forhold. Våre etiske retningslinjer pålegger våre leverandører å varsle oss igjennom påse og informasjonsplikten ved saker som oppstår som er brudd på sosial praksis etc.

Dokumentet er godkjent av Styreformann og CEO

Dato 30.06.25

		Dato/sign og stempel
Henning Bjørge	Styreformann	Henning Bjørge
Torgeir Bjørge	CEO	Torgeir Bjørge

Signature: *Henning Bjørge*

Email: henning@mathias.no

Signature:

Email: